

NORLANDIA HEALTH & CARE GROUP AS
Munkedamsveien 35
0250 OSLO

VÅR REFERANSE

20/9791

DERES REFERANSE

UNNTATT OFFENTLIGHET

Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1.
ledd nr. 1-2

DATO

17.02.2021

Avsluttende brev

Kontroll av finansiell rapportering

1. Innledning

Finanstilsynet har gjennomgått noteopplysninger som skal gis etter IFRS 15 *Driftsinntekter fra kontrakter med kunder* i 2019 årsregnskapet til Norlandia Health and Care Group AS (Norlandia/foretaket), jf. verdipapirhandelloven (vphl) § 19-1 tredje ledd. Det vises til tidligere korrespondanse, senest foretakets svarbrev av 21. desember 2020.

Finanstilsynet redegjør i punkt 2-5 nedenfor om forhold knyttet til opplysninger gitt om Norlandias driftsinntekter etter IFRS 15 i årsregnskapet for 2019. Etter Finanstilsynets vurdering mangler opplysninger som kreves av IFRS 15 på flere punkter. Norlandia vil forbedre noteopplysningene i fremtidig rapportering. Norlandia vil også utbedre sin KRT 1003 rapportering. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

2. Inntektsføringsprinsipper og viktige vurderinger

Norlandia beskriver kortfattet inntektsføringen for tre inntektsstrømmer i note 1 i årsregnskapet for 2019. De tre inntektsstrømmene er salg av tjenester (Service revenue), salg av varer (Product revenue) og salg av eiendom (Real estate revenue). Basert på disse begrensede opplysningene ba Finanstilsynet Norlandia om en beskrivelse av de inntektsgenererende aktivitetene og IFRS 15 vurderingene som ligger bak inntektsføringen basert på foretakets kontrakter med kunder, samt informasjon som referert til i punktene nedenfor.

2.1 Salg av tjenester

2.1.1 Foretakets vurdering

Det fremkommer i svarbrev fra Norlandia at inntekter fra kunder etter IFRS 15 i all hovedsak er inntekt fra salg av tjenester. Norlandia oppgir at de ved gjennomgang av notene ser at de for salg av tjenester burde forklart mer om sine kontrakter, leveringsforpliktelser og hvordan disse er oppfylt og foreslår at dette forbedres i årsregnskapet for 2020. Norlandia ser at de heller ikke har opplyst om de vesentlige betalingsvilkårene som kreves av IFRS 15.119(b) og klargjør at dette vil bli gjort i årsregnskapet for 2020.

Videre viser Norlandia til opplysningsformålet og vesentlighetsvurderinger i denne sammenheng. Det må vurderes hva som er en riktig balansering av detaljer for å oppnå opplysningsformålet.

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler

Caroline Emma Nissen
Dir. tlf 22 93 97 16

Norlandia henviser også til IFRS 15.BC331 som tydeliggjør at foretak ikke trenger gi opplysninger som er uvesentlige, og at kravene ikke skal ses som en sjekkliste med minimum opplysninger. Norlandia uttrykker at en del av forventningene på opplysninger som Finanstilsynet gitt uttrykk for ikke er nødvendig og riktig å gi sett opp mot opplysningsformålet og vesentlighet. Dette gjelder spesielt at leveringsforpliktelsen utgjøres av en serie tjenester og opplysningskravet i IFRS 15.124 om å opplyse om metodene som er anvendt for å innregne driftsinntekter over tid. Norlandia mener at ved å beskrive tjenestene i mer detalj er det ikke behov for å gi informasjon om at leveringsforpliktelser består av en serie tjenester, opplysninger om metode anvendt for å innregne inntekt over tid og gi forklaring på hvorfor metodene gir et troverdig bilde av overføringen av tjenestene. Oppsummert vil Norlandia derfor forsøke å mer detaljert beskrive tjenestene som leveres, få frem faktum og sette brukerne i stand til å forstå hvilke tjenester Norlandia leverer og hvordan og på hvilket tidspunkt de leveres og inntektsføres, samt opplyse om hovedbetalingsbetingelser og kontraktslengder.

2.1.2 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet tar til etterretning at Norlandia for salg av tjenester vil forbedre regnskapsprinsippene og gi selskapsspesifikke opplysninger om sine kontrakter, leveringsforpliktelser og hvordan disse er oppfylt i årsregnskapet for 2020. Finanstilsynet forutsetter at de utbedrede opplysningene oppfyller kravene i standarden knyttet til leveringsforpliktelser (jf. IFRS 15.119), inkludert de vesentlige betalingsvilkårene (jf. IFRS 15.119(b)) og vurderes opp mot opplysningsformålet (jf. IFRS 15.110) og vesentlighet (jf. IFRS 15.111). Finanstilsynet noterer at Norlandia viser til IFRS 15.BC331.

Finanstilsynet påpekte i rapporten "IFRS 15 – Noteopplysninger og presentasjon årsregnskap"¹ betydningen av vesentlighets vurderinger i samband med IFRS 15 noteopplysninger. Finanstilsynet er følgelig enig med Norlandia i viktigheten av vurderinger knyttet til vesentlighet som omtalt i IAS 1 og opplysningsformålet i IFRS 15, og ønsker å minne om viktigheten av å oppfylle nettopp disse.

Opplysninger om inntekter er viktige for brukerne av et regnskap, og en av målsettingene ved utgivelsen av IFRS 15 var at brukerne av regnskapet skulle få bedre opplysninger om foretakets driftsinntekter. Det fremgår av standarden at de opplysningskravene som angis verken er pliktige eller uttømmende i enhver situasjon, men at regnskapsprodusenten skal gi den informasjon som er nødvendig for at brukerne blir i stand til å forstå arten av, størrelsen på, tidspunktene for og usikkerheten ved driftsinntekter og kontantstrømmer som oppstår av kontrakter med kunder. Videre, i samsvar med IAS 1, er opplysningene vesentlige dersom utelatelser, feilaktige opplysninger eller tilsløring av opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke beslutninger som primærbrukere av finansregnskap til allmenn bruk treffer på grunnlag av finansregnskapet, som inneholder finansielle opplysninger om et bestemt rapporterende foretak. At Finanstilsynet skal ha anlagt et minimums- eller sjekklistesyn fremstår som fremmed. Først når Finanstilsynet har fått foretakets svar, er det grunnlag for å mene noe om foretakets praksis. Dette må ikke tolkes til at Finanstilsynet anlegger et sjekklistesyn og/eller at Finanstilsynet fokuserer på uvesentlige forhold.

IFRS 15 oppstiller ikke krav om bruk av spesifikke ord eller uttrykk. Like fullt, ettersom finansiell rapportering er kommunikasjon, vil det kunne bidra til tydeligere kommunikasjon om det brukes ord og uttrykk som er forankret i standarden. I kommunikasjon med foretakene vektlegger Finanstilsynet å bruke ord og uttrykk fra standarder for derigjennom å søke å unngå misforståelser. Finanstilsynet legger til grunn at Norlandia på samme måte vil utarbeide sitt årsregnskap på en måte

¹ <https://www.finanstilsynet.no/contentassets/709808b4eac84719987dec3208031562/ifrs-15--noteopplysninger-og-presentasjon-i-arsregnskap.pdf>

som sikrer at det fremkommer tydelig hvordan IFRS 15 er etterlevd. Dette innebærer at Norlandia må utøve skjønn i vurderingen av hvilke opplysninger som må gis for salg av tjenester for å oppfylle notekravene og opplysningsformålet. Finanstilsynet forventer at det i fremtidig rapportering fra Norlandia er mulig for brukerne å forstå leveringsforpliktelsene (Norlandia må derfor vurdere om det er nødvendig og vise til kravene i IFRS 15.22(b) for en serie tjenester, for at brukerne skal forstå leveringsforpliktelsene) og hvordan inntekten regnskapsføres over tid, i samsvar med IFRS 15. Norlandia må vurdere hva som er vesentlige opplysninger i sammenheng med de opplysninger som utbedres som beskrevet ovenfor, men Finanstilsynet anser at opplysninger knyttet til metode brukt for å innregne inntekter over tid (IFRS 15.124) normalt er en vesentlig opplysning brukerne trenger for å forstå tidspunktene og usikkerheten for innregning av driftsinntekter.

2.2 Salg av varer

Finanstilsynet noterte at ettersom Norlandia har et regnskapsprinsipp knyttet til salg av varer bør det fremkomme i regnskapet størrelsen av salg av varer for at det skal være mulig for brukeren og forstå omfanget av disse inntekter. Finanstilsynets stilte spørsmål ved om salg av varer var inkludert i "other" i note 4 i 2019 årsregnskapet, ettersom note 4 ikke spesifikt referer til salg av varer, selv om det er opplyst i regnskapsprinsippet at salg av varer er klassifisert som "other revenue". Omfanget knyttet til salg av varer fremsto derfor som noe utydelig for Finanstilsynet.

Norlandia opplyser at "other" inkluderer også noen inntekter fra salg av tjenester. Samtidig inkluderer operating revenue noe salg av varer. Salg av varer, som i hovedsak er salg av mat i barnehager og kafeteriaer utgjør cirka 100 MNOK, motsvarende 2% av salg, og anses av foretaket som uvesentlig. Norlandia kommer derfor fremover ikke ha et eget regnskapsprinsipp for salg av varer da det både anses som helt uvesentlig og det har ikke spesiell opplysningsverdi for brukerne. I stedet kan det i noten om inntekter, hvor Norlandia vil omtale de ulike tjenestene, opplyses at det også er inkludert inntekter fra salg av varer, som er uvesentlig.

Finanstilsynet tar til etterretning at Norlandia kommer til å tydeliggjøre opplysningene knyttet til salg av varer og at salg av varer er uvesentlig.

2.3 Presentation av IFRS 15 driftsinntekter separat fra andre inntekter (jf. IFRS 15.113(a))

2.3.1 Foretakets vurdering

Norlandia har enkelte andre inntekter, i hovedsak gevinst ved salg av eiendommer, som ikke er IFRS 15 inntekter. Disse anses av foretaket å være uvesentlige i forhold til totale inntekter. Gevinst ved salg av eiendommer er et nettobeløp og IAS 16.68 sier at det ikke skal klassifiseres som «revenues». Norlandia vil i 2020 regnskapet klargjøre at gevinst ved salg av eiendeler ikke er IFRS 15 inntekt.

Totale inntekter inkluderer også et marginalt beløp knyttet til utleie av eiendommer, som ikke er IFRS 15 inntekt. Dette utgjorde i 2019 cirka 0,5 % av totale inntekter. Leieinntektene er ikke IFRS 15 inntekter, men er i sin form ikke så veldig forskjellig og er et bruttobeløp, i motsetning til salg av eiendommer. Ut fra det helt uvesentlige beløpet planlegger Norlandia ikke å omtale dette spesifikt.

Norlandia mener at det fremover ikke er i strid med IFRS 15.110-111 og IAS 1 å vise én linje for inntekter, som ekskluderer salg av eiendommer, som benevnes IFRS 15 inntekter og gi en kort opplysning om at denne inkluderer uvesentlige leieinntekter.

2.3.2 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet noterer at det i fremtidig rapportering kommer til å fremgå at salg av eiendom ikke er driftsinntekter etter IFRS 15, men et nettobeløp knyttet til gevinst ved salg av eiendom etter IAS 16. Videre noterer Finanstilsynet at Norlandia fremover kommer til å opplyse om IFRS 15 inntekter separat i tråd med IFRS 15.113(a). Leieinntekter kommer til å inkluderes i IFRS 15 inntekter, men dette er et uvesentlig beløp. *Finanstilsynet tar dette til etterretning.*

2.4 Begrepsbruk

Finanstilsynet stilte spørsmål knyttet til forståelse og konsistens i bruken av begrepene "Revenue", "Other operating income", "operating revenues", "other revenues" og "Other". Norlandia vil i 2020 sørge for bedre konsistens i begrepsbruken. *Finanstilsynet tar dette til etterretning.*

2.5 Egenrapportering til Finanstilsynet (KRT-1003)

Finanstilsynet noterte at foretaket i KRT-1003 rapporterte at identifisering av leveringsforpliktelser, fastsettelse av transaksjonspris og oppfyllelse av leveringsforpliktelser på et bestemt tidspunkt er viktige vurderinger gjort i anvendelsen av IFRS 15 (Jf. krav i IFRS 15.123). Finanstilsynet ba Norlandia redegjøre for hvorfor det ikke er opplyst om disse i regnskapet, samt stilte spørsmål ved om oppfyllelse av leveringsforpliktelser over tid (Jf. IFRS 15.35) og metode brukt for å måle progresjon på leveringsforpliktelser oppfylt over tid er viktige vurderinger. Norlandia ser at deres rapportering i KRT-1003 var upresis og inneholdt feil på disse punkter og var inkonsistent med notene i årsregnskapet. Norlandia mener det ikke er gjort viktige vurderinger ved anvendelsen av IFRS 15 knyttet til identifisering av leveringsforpliktelser, fastsettelse av transaksjonspris og oppfyllelse av leveringsforpliktelser på et bestemt tidspunkt eller over tid og har derfor ikke omtalt disse forhold i årsregnskapet. Norlandia vil sikre bedre utfylling av KRT-1003 rapporteringen neste år.

Finanstilsynet tar dette til etterretning.

For kommentarer knyttet til metode brukt for å måle progresjon, se avsnitt 2.1. om salg av tjenester.

3 Oppdeling av driftsinntekter

3.1 Faktum og foretakets vurdering

Det er ikke gitt opplysninger knyttet til oppdeling av driftsinntekter utover segmentrapporteringen i årsregnskapet. I årsrapporten for 2019 rapporteres "revenue per country" i prosent og i presentasjonen av segmenter i samme rapport refereres det til de geografiske områdene i omtalen av aktiviteter i de ulike markedene. Finanstilsynet stilte spørsmål ved om driftsinntekter burde deles opp per geografiske områder etter kravet i IFRS 15.114, samt om det kunne vært aktuelt og dele opp driftsinntekter i andre kategorier, for eksempel type kunde (offentlige og private kunder). Bestemmelsen i IFRS 15.114 sier at "Et foretak skal dele opp driftsinntekter innregnet fra kontrakter med kunder i kategorier som gjenspeiler hvordan arten av, størrelsen på, tidspunktene for og usikkerheten ved inntekter og kontantstrømmer påvirkes av økonomiske faktorer. Et foretak skal følge veiledningen i B87- B89 når det velger de kategoriene som skal anvendes for å dele opp driftsinntekter."

Norlandia vil i årsregnskapet for 2020 vise driftsinntekter oppdelt per geografi med angivelse av sammenhengen til segmentene.

Norlandia har ikke identifisert flere aktuelle kategorier for oppdeling av driftsinntekter etter kravene i IFRS 15.114. Finanstilsynet stilte spørsmål ved om oppdeling av inntekter etter betaling (oppdelt mellom tilskudd fra kommunen og foreldrebetaling) kunne anses å være en kategori. Norlandia

mener at en slik oppdeling ikke er en kategori etter IFRS 15. At deler av betalingen for tjenesten skal skje direkte fra foreldrene har kun eventuelt en litt høyere kredittrisiko knyttet til seg enn betalingen fra kommunene. Denne risikoen anses begrenset og er en risiko knyttet til et finansielt instrument og ikke en risiko knyttet til inntektene. Dette er ikke en økonomisk faktor som har spesiell betydning for inntektene. Videre har denne oppdeling ikke vært ansett som relevant i intern eller ekstern rapportering og brukes ikke av foretakets øverste beslutningstaker eller av foretaket til å vurdere foretakets finansielle inntjening eller treffe beslutninger om ressursfordeling. Det er heller ikke en inndeling som presenteres i tillegg til regnskapet. Norlandia mener også at brukerne ikke anser dette for å være relevant. Norlandia mener derfor det ikke er en kategori som behøver opplyses om i oppdeling av driftsinntekter. Norlandia mener at det i beskrivelsen av leveringsforpliktelsene og betalingsbetingelser, så kan det være relevant å nevne at inntektene for barnehagetjenester består av tilskudd fra kommuner og betaling fra foreldre.

3.2 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet merker seg at driftsinntekter per geografisk område er rapportert i årsrapporten i 2019 og det refereres til geografiske markeder i omtalen av aktivitetene i den samme rapporten. IFRS 15.B88 sier at ved valg av type kategori (eller typer av kategorier) som skal brukes ved oppdeling av driftsinntekter, skal foretaket vurdere hvordan opplysninger om foretakets inntekter er blitt presentert for andre formål, herunder opplysninger som presenteres i tillegg til finansregnskapet (for eksempel i resultatrapporter, årsrapporter eller investorpresentasjoner). Det fremstår også som sannsynlig at økonomiske faktorer, for eksempel makro- og mikroøkonomiske faktorer, kan påvirke de ulike geografiske områdene Norlandia opererer i på forskjellige måter. Etter kravet i IFRS 15.114 og veiledningen i IFRS 15.B87-89 anser Finanstilsynet at for Norlandia er geografi en kategori driftsinntekter skal deles opp i. ***Finanstilsynet tar til etterretning at Norlandia fremover kommer til å vise driftsinntekter oppdelt per geografisk område med angivelse av sammenhengen til segmentene.***

Norlandia begrunner at oppdeling etter hvem som hefter for betaling ikke påvirkes vesentlig av økonomiske faktorer samt at denne oppdeling ikke brukes i rapportering eksternt eller internt. Dette er således ikke inkludert som en opplysning etter oppdeling av driftsinntekter. ***Finanstilsynet tar dette til etterretning.***

Finanstilsynet har også påpekt at hvem som hefter for betaling fremstår som en relevant opplysning etter kravet i IFRS 15.119(b) om vesentlige betalingsvilkår. Finanstilsynet mener Norlandia i tråd med disse kravene bør opplyse om at Norlandia i barnehager i Norge mottar cirka 20 prosent av betalingen fra foreldre og 80 prosent av betalingen fra kommunen. ***Finanstilsynet tar til etterretning at Norlandia vil opplyse om betalingsvilkårene i fremtidig rapportering.***

4 Transaksjonspris fordelt på gjenstående leveringsforpliktelser

4.1 Faktum og foretakets vurdering

Det er ikke gitt opplysninger om transaksjonspris fordelt på gjenstående leveringsforpliktelser i årsregnskapet for 2019. Ettersom Norlandia har langsiktige kontrakter stilte Finanstilsynet spørsmål ved om det mangler opplysninger knyttet til kravene i IFRS 15.120-122 om transaksjonspris fordelt på gjenstående leveringsforpliktelser. Finanstilsynet kommenterte også på at opplysningene gitt i KRT-1003 knyttet til kravene i IFRS 15.120-122 ikke var konsistente med de manglende opplysningene i årsregnskapet.

Norlandia opplyser i svarbrev til Finanstilsynet at de ikke har kontrakter med minimumsleveringsforpliktelser som strekker seg over ett år, hensyntatt gjensidige oppsigelsesretter

uten spesiell kompensasjon. Norlandia har således ikke opplyst om slike leveringsforpliktelser. Norlandia vil klargjøre dette i notene i 2020 årsregnskapet.

4.2 Finanstilsynets vurdering

Som Finanstilsynet forstår det har Norlandia valgt å bruke den praktiske løsningen i IFRS 15.121(a) som tillater et foretak å ikke gi opplysningene i IFRS 15.120 dersom leveringsforpliktelsen er en del av en kontrakt som har en opprinnelig forventet løpetid på ett år eller mindre. I henhold til IFRS 15.122 skal et foretak gi en kvalitativ redegjørelse for om det anvender den praktiske løsningen i IFRS 15.121. *Finanstilsynet tar til etterretning at Norlandia i neste årsregnskap opplyser om den praktiske løsningen som er benyttet.*

5 Kontraktsbalanser

Finanstilsynet noterte at det ikke var presentert kontraktseiendeler eller kontraktsforpliktelser i årsregnskapet for 2019 til tross for at Norlandia oppga at "The payment for the services varies between fully prepayments and invoicing post deliveries." Finanstilsynet ba derfor Norlandia redegjøre for eventuelle kontraktsbalanser som oppstår i samband med foretakets leveranser og betalinger i kontrakter fra kunder i samsvar med IFRS 15.105-109.

Norlandia oppgir at de ikke har noen kontraktseiendeler. Et beløp på 22 MNOK knyttet til opptjent, men ikke fakturert, inntekt er inkludert i kundefordringer ettersom det ikke kvalifiserer som kontraktseiendel men heller som en fordring. Det er fordi retten til vederlaget er ubetinget, det vil si det er bare et spørsmål om tid før vederlaget forfaller til betaling. Norlandias oppfatning er for øvrig at selv om det hadde vært en kontraktseiendel, ville det ut fra vesentlighet ikke vært påkrevd å opplyse om denne særskilt. Et beløp på 26 MNOK som knytter seg til forskuddsbetaling fra kunder er inkludert i annen kortsiktig gjeld i note 17. Beløpet er ikke presentert separat ettersom det anses ubetydelig.

Finanstilsynet tar til etterretning at kontraktsbalanser er uvesentlige og derfor ikke opplyst om.

6 Avslutning

Finanstilsynet har ikke vurdert om forholdene beskrevet over omfattes av verdipapirlovgivningens regler om informasjonsplikt, jf. vphl § 5-2 første ledd, jf. § 3-2. Finanstilsynet legger til grunn at dette løpende vurderes av foretaket.

Finanstilsynet ber om at Norlandia skriftlig informerer Finanstilsynet om hvor og hvordan ovenstående forhold er utbedret i årsregnskapet for 2020 sammenlignet med informasjon gitt i årsregnskapet for 2019 senest 2 uker etter årsrapporten for 2020 er offentliggjort. Opplysningene skal være konkrete, og vise hvordan beskrivelser er utbedret, og i hvilke noter supplerende informasjon er gitt.

Opplysninger skal gis Finanstilsynet etter vphl § 19-2 syvende ledd, jf. verdipapirforskriften § 17-6. Der fremgår det blant annet at utsteder plikter å gi Finanstilsynet de opplysninger om utstедers forhold som Finanstilsynet krever til gjennomføring av kontrollen. Det kan klages over pålegget om å gi opplysninger. Eventuell klage skal fremsettes for Finanstilsynet straks, og senest innen 3 dager, jf. forvaltningsloven § 14.

Finanstilsynet har oversendt en kopi av dette brevet til foretakets valgte revisor samt til Oslo Børs.

For Finanstilsynet

Christian Falkenberg Kjøde
seksjonssjef

Caroline Emma Nissen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.